

PARTER

Kärande och gensvarande

Ulf Brodén AB, 556980-5509
Solum 203
855 61 Kovland

Ombud: Jur.kand. Patrik Nilsson
LegalForum Sweden AB
Box 1337
116 74 Stockholm

Ombud: Jur.kand. Jan Svensson
Adress som ovan

Svarande och genkärande

VTG Entreprenad AB, 556192-4555
Företagsvägen 5
872 34 Kramfors

Ombud: Advokat Leif Kjellin
Advokatbolaget Pargéus & Karström
Box 1037
851 11 Sundsvall

DOMSLUT

1. Ulf Brodén AB ska till VTG Entreprenad AB utge ett belopp om 121 603 kr jämte ränta enligt 3 och 6 §§ räntelagen (1975:635) från den 9 november 2020 till dess betalning sker.
2. Ulf Brodén AB:s yrkanden lämnas utan bifall.
3. Ulf Brodén AB ska ersätta VTG Entreprenad AB för dess rättegångskostnader med 127 240 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker. Av beloppet avser 92 500 kr ombudsarvode.

BAKGRUND

VTG Entreprenad AB kontrakterades av PEAB Anläggning AB (PEAB) att utföra arbete med plogning och halkbekämpning i Sundsvall och Timrå under vintersäsongen 2018/2019. VTG Entreprenad AB anlätade i sin tur Ulf Brodén AB som underentreprenör genom att bolaget tillhandahöll chaufförer för att utföra arbetet.

DISPOSITION

Tingsrätten har valt att disponera domen på så sätt att genkäröålet behandlas före huvudkäröålet.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNINGAR

VTG Entreprenad AB har i genkäröålet yrkat att Ulf Brodén AB ska förpliktas att till VTG Entreprenad AB betala 121 640 kr jämte ränta enligt 3 och 6 §§ räntelagen från den 9 november 2020 till dess betalning sker.

Ulf Brodén AB har bestritt VTG Entreprenad AB:s yrkanden och endast vitsordat sättet att beräkna ränta som skäligt i och för sig.

Ulf Brodén AB har i huvudkäröålet yrkat att VTG Entreprenad AB ska förpliktas att till Ulf Brodén AB betala 75 900 kr jämte ränta enligt 3 och 6 §§ räntelagen från den 7 juni 2019 till dess full betalning sker.

VTG Entreprenad AB har bestritt Ulf Brodén AB:s yrkanden. Kapitalbeloppet om 75 900 kr har vitsordats som skäligt i och för sig. Även sättet att beräkna ränta har vitsordats.

Båda parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader av motparten.

GRUNDER

VTG Entreprenad AB

Grunder för genkäröålet

Det yrkade beloppet baseras på de reparationskostnader VTG Entreprenad AB har ersatt PEAB med. Reparationskostnaderna uppgår, såvitt nu är av intresse, till 197 540 kr inklusive moms, nedsatt med 75 900 kr vilket är det totala belopp som Ulf Brodén AB har yrkat för utfört arbete.

Grunden för skadeståndsyrkandet i genkäröålet är ingånget avtal om vinterväghållning i form av plogning och halkbekämpning mellan VTG Entreprenad AB och Ulf Brodén AB, vilket i sin tur baserades på ingånget entreprenadavtal mellan VTG Entreprenad AB och PEAB. Avtalet mellan VTG Entreprenad AB och Ulf Brodén AB ingicks muntligen och hade i väsentliga delar lika lydelse som avtalet mellan VTG Entreprenad AB och PEAB. Ulf Brodén AB har visat att de varit part i avtalet genom att den 15 oktober 2018 delta på kontraktsgenomgång och uppstartsmöte med PEAB (enligt avtalet pkt. AFC.33), anmäla aktuella förare till VTG Entreprenad AB (enligt avtalet pkt. AFC.34), utföra köruppdragen och fakturera enligt avtalat timpris. Ulf Brodén AB har i vart fall genom konkludent handlande enligt ovan blivit bundet av avtalet, där VTG Entreprenad AB är beställare och Ulf Brodén AB entreprenör.

VTG Entreprenad AB tillhandahöll lastbilar och PEAB tillhandahöll, enligt avtalets pkt. AFC.1522, plogar och saltspridare för entreprenaden. Enligt avtalet ska kostnad för eventuella skador som uppkommit p.g.a. felaktig hantering av entreprenören, ersättas av entreprenören.

Ulf Brodén AB, eller en person som bolaget har ett principalansvar för, har under den tid Ulf Brodén AB haft PEAB:s utrustning i sin vård vid utförande av entreprenadarbetena genom uppsåt, vårdslöshet, oaktsamt handlande eller felaktig

hantering, orsakat skada på PEAB:s plog- och saltningsutrustning. Skadorna är inte att anse som ordinärt slitage. Skadorna reparerades enligt ÄTA 813 (sidoplog 45-B), och ÄTA 874 (sidoplog 45-B samt störrör saltspridare). Ulf Brodén AB har en skyldighet att ersätta skadorna, i första hand enligt entreprenadavtalet pkt AFC.1522.

VTG Entreprenad AB har genom detta lidit skada, då de enligt avtal ersatt PEAB för de reparationskostnader som uppstått.

VTG Entreprenad AB meddelade Ulf Brodén AB under våren 2019 att de skulle komma att framställa anspråk mot Ulf Brodén AB för den skadeersättning VTG Entreprenad AB måste utge till PEAB.

Ulf Brodén AB bestred inte skadeståndsansvar vid VTG Entreprenad AB:s muntliga anspråk eller i samband med skriftlig framställan den 27 maj 2019, utan förhöll sig passivt.

VTG Entreprenad AB har inrättat sig efter att de reparationskostnader PEAB begärde ersättning för av VTG Entreprenad AB slutligen skulle ersättas av Ulf Brodén AB.

Först den 21 september 2020 bestred Ulf Brodén AB skadeståndsansvar vilket är försent, varför Ulf Brodén AB genom sin passivitet får anses ha ålagts ett betalningsansvar för VTG Entreprenad AB:s skada.

VTG Entreprenad AB har lidit skada genom att de på felaktiga grunder utgett skadeståndsansättning till PEAB.

Grunder för bestridande av huvudkäromålet

Det vitsordas att Ulf Brodén AB utfört arbetet under mars och april månad 2019. Grunderna för bestridande av VTG Entreprenad AB:s yrkanden är desamma som grunderna för genkätomålet.

Ulf Brodén AB

Grunder för bestridande av genkärromålet

Det föreligger inte något avtal mellan Ulf Brodén AB och VTG Entreprenad AB som kan grunda strikt skadeståndsansvar. Varken muntligen eller genom konkludent handlande har avtal mellan parterna ingåtts om rätt till ersättning vid skador.

Ulf Brodén AB:s personal har i första hand inte orsakat skador på av PEAB tillhörig utrustning.

I andra hand bestrids det att skador på utrustningen har uppstått på grund av uppsåt, vårdslöshet eller eftersatt vårdplikt.

Påstådda skador har inte påvisats vare sig till skadetillfälle (tidpunkt för skadan), skadans omfattning eller dessas adekvata kausalitet till Ulf Brodén AB:s personals handhavande.

Det saknas stöd i lag för att genom passivitet tillskapa skadeståndsskyldighet för Ulf Brodén AB.

Det vitsordas att plog- och sandningsutrustningen ägdes av PEAB.

För det fall det anses föreligga vårdslöshet ska skadeståndsansvaret vila på allmän skadeståndsrättslig grund.

Den ensidigt uppställda tidsfristen om åtta dagar i fakturan är inte avtalad.

Grunder för huvudkärromålet

Fordringarna grundas på under mars respektive april månad 2019 av VTG Entreprenad AB beställda och av Ulf Brodén AB utförda plognings- och sandningstjänster på ”sträcka 7” under 116 timmar i mars respektive 15 timmar i april. För varje timme i

mars debiterades 420 kr jämte mervärdesskatt enligt lag och för varje timme i april debiterades 800 kr jämte mervärdesskatt enligt lag.

Fakturorna utställdes och daterades den 7 maj 2019.

Fordringarna förföll till betalning den 6 juni 2019.

Yrkad ränta följer av lag.

SAKOMSTÄNDIGHETER

VTG Entreprenad AB

Till utvecklande av genkärromålet och bestridandet av huvudkärromålet

Genom entreprenadavtal den 18 september 2017 åtog sig VTG Entreprenad AB att under två år utföra vinterväghållning inom driftområde Sundsvall/Timrå åt PEAB. VTG Entreprenad AB tillhandahöll fordon och plog- och saltningsutrustning tillhandahölls av PEAB. Enligt avtalet bekostade PEAB underhåll och reparationer av normalt slitage på plog- och saltningsutrustningen medan kostnader för att reparera skador som uppkommit på plog- och saltningsutrustningen genom felaktig hantering eller vårdslöshet skulle bäras av utföraren.

För vintersäsongen 2018/2019 saknade VTG Entreprenad AB chaufförer för vissa sträckor, varför man i oktober 2018 anlidade Ulf Brodén AB som underentreprenör att bemanna två fordon på sträcka 6 och 7 i driftområde Timrå. De chaufförer Ulf Brodén AB tillhandahöll (Linus Backlund, Joakim Viberg och Reece Yates) deltog den 15 oktober 2018 vid ett upptaktsmöte på PEAB där man bl.a. gick igenom hantering och underhåll av plogningsutrustning, krav på skydds- och säkerhetsföreskrifter vid arbete i anslutning till väg, ansvarsfördelning, förhållningssätt m.m. Ulf Brodén AB har utfört uppdraget efter PEAB:s instruktioner. VTG Entreprenad AB har inte haft någon direkt arbetsledande roll.

Vid utförandet av köruppdragen har Ulf Brodén AB eller någon bolaget ansvarar för som principal genom uppsåt, oaktsamt handlande eller felaktig hantering, vid tre tillfällen orsakat saksador på plog- och saltningsutrustningen, skador som inte varit normalt slitage till en total reparationskostnad av 200 603 kr exklusive moms. Reparationskostnaderna avser reparation av sidoplog om 55 161 kr, reparation av sidoplog och saltspridare om 102 841 kr och reparation av saltspridare om 42 601 kr. Skadorna på PEAB:s plog- och sandningsutrustning har uppkommit den 23 december 2018, den 15 februari 2019 och den 7 mars 2019. Vid dessa tillfällen har Ulf Brodén AB haft utrustningen i sin vård.

PEAB lät reparera skadorna och meddelade VTG Entreprenad AB i början av 2019 att de skulle fakturera VTG Entreprenad AB för reparationskostnaderna. VTG Entreprenad AB, genom Magnus Åhlén, kontaktade Ulf Brodén AB genom Ulf Brodén och meddelade reservationsvis att VTG Entreprenad AB skulle komma att yrka ersättning från Ulf Brodén AB för de reparationskostnader VTG Entreprenad AB betalade till PEAB. Kontakten mellan VTG Entreprenad AB och Ulf Brodén AB har initialt skett per telefon eller vid personliga möten, men senare har parterna mailväxlat om skadorna. Skriftligt anspråk framställdes i vart fall genom e-post den 27 maj 2019 från VTG Entreprenad AB till Ulf Brodén AB där meddelande framfördes om att VTG Entreprenad AB yrkade kvittning mot de av Ulf Brodén AB:s fakturor som huvudkäromålet avser, 19023 och 19024, och att krav på överskjutande belopp skulle komma att framställas. Dessutom uppmanades Ulf Brodén AB att anmäla skada till sitt försäkringsbolag. VTG Entreprenad AB har således reklamerat skadorna och via telefon och e-post haft löpande kontakt med Ulf Brodén allt eftersom skadorna uppstått. Det är inte visat annat än att Ulf Brodén AB accepterade detta skadeståndsanspråk.

Ulf Brodén AB skickade efter utfört arbete faktura avseende utförda köruppdrag, varvid VTG Entreprenad AB bestred denna och yrkade kvittningsgill motfordran. Efter att PEAB redovisat reparationskostnaderna översände VTG Entreprenad AB den 9 september 2020 fakturanr 2000629606 till Ulf Brodén AB avseende

reparationskostnader, uppgående till 200 603 kr. Någon anmärkning mot fakturan gjordes inte inom de stipulerade åtta dagarna. Det var först genom skrivelse från Ulf Brodén AB:s ombud den 21 september 2020 som bolaget bestred ansvar och dessutom yrkade ersättning för fakturorna 19023 och 19024, utfärdade den 5 maj 2019. Genom att inte bestrida skadeståndsansvar förrän i september 2020, trots att Ulf Brodén AB redan i februari 2019 fick vetskap om att VTG Entreprenad AB höll bolaget ansvarigt för skadorna, har Ulf Brodén AB i vart fall genom passivitet bundit sig vid detta ansvar. VTG Entreprenad AB har, i tron att de reparationskostnader PEAB begärde ersättning för av VTG Entreprenad AB slutligen skulle ersättas av Ulf Brodén AB, inrättat sig därefter och utgett betalning till PEAB.

Om Ulf Brodén AB initialt hade bestritt skadeståndsansvar hade VTG Entreprenad AB kunnat bestrida PEAB:s anspråk, varpå PEAB kunnat välja att på skadeståndsrättslig grund framställa anspråk direkt gentemot Ulf Brodén AB. Genom sin passivitet har Ulf Brodén AB förmått VTG Entreprenad AB att under felaktiga förutsättningar utge ersättning till PEAB. Bestridandet i september 2020 är för sent framfört varför Ulf Brodén AB inte får göra det gällande.

VTG Entreprenad AB har ersatt PEAB för de uppkomna skadorna med 200 633 kr exklusive mervärdesskatt. Ulf Brodén AB har genomfört PEAB:s utbildning i hur utrustningen ska hanteras och därefter brutit mot instruktionerna som getts i denna utbildning. Eftersom Ulf Brodén AB har åtagit sig att sköta utrustningen på rätt sätt har VTG Entreprenad AB en kvittningsskilt motfordran hänförlig till de av Ulf Brodén orsakade skadorna. Bolagets uppfattning är att Ulf Brodén AB har samma betalningsansvar gentemot VTG Entreprenad AB för de uppkomna skadorna som det betalningsansvar VTG Entreprenad AB har gentemot PEAB och som bolaget ersatt PEAB i enlighet med. Det är Ulf Brodén AB:s anställda som har orsakat skadorna och Ulf Brodén AB ansvarar för sina anställda. Det föreligger därmed i första hand inomobligatoriskt betalningsansvar mellan Ulf Brodén AB och VTG Entreprenad AB. I andra hand föreligger betalningsansvar genom passivitet.

Ulf Brodén AB

Till utvecklande av bestridandet av genkärromålet och utvecklande av huvudkärromålet

Ulf Brodén AB bestrider att motparten skulle ha en kvittningsskilling motfordran uppgående till 197 540 kr. Uppgiven fordran är inte kvittningsskilling när den dels uppkom efter huvudfordran, dels är tvistig.

VTG Entreprenad AB ansökte hos Kronofogdemyndigheten i ansökan om betalningsföreläggande om betalning för fakturan. Ulf Brodén AB bestred denna ansökan. VTG Entreprenad AB har inte inom den stipulerade tiden begärt att målet om betalningsföreläggande ska prövas vid tingsrätt.

UTREDNINGEN

Bevisningen

VTG Entreprenad AB har som skriftlig bevisning åberopat mailväxling mellan VTG Entreprenad AB och Ulf Brodén AB, tre fakturor från PEAB för reparationskostnader, avtal med avtalsvillkor AFC. 1522 och fotografier på påstådda skador. På VTG Entreprenad AB:s begäran har vittnesförhör hållits med Magnus Åhlén och Tobias Holmström.

På Ulf Brodén AB:s begäran har förhör under sanningsförsäkran hållits med bolagets ställföreträdare Ulf Brodén. Ulf Brodén AB har inte åberopat någon skriftlig bevisning.

Magnus Åhlén: Han arbetade för VTG Entreprenad AB under den i målet aktuella perioden. Han var vid tidpunkten kund- och projektansvarig vid kontoret i Sundsvall med hela Västernorrland som arbetsområde.

Magnus Åhlén och hans kollega Bengt-Åke förde förhandlingarna med Ulf Brodén AB om utförandet av det aktuella uppdraget.

VTG Entreprenad AB hade ett eget startmöte med Ulf Brodén strax innan uppdraget påbörjades. PEAB deltog inte i mötet. Mötet hölls på kontoret och där överlämnades instruktioner för uppdraget. Magnus Åhlén kommer inte ihåg vilka som deltog i mötet från Ulf Brodén AB. Han vet att det var fyra chaufförer inblandade och att Ulf Brodén var deras uppdragsgivare, men han minns inte vilka av dem som närvarade på mötet. Ulf Brodén AB skulle tillsätta chaufförer till lastbilar som PEAB hade hyrt in. VTG Entreprenad hade ordnat all nödvändig utrustning och delade bland annat ut bränslekort och jourtelefoner till Ulf Brodén AB. PEAB stod för plogarna och kallade ut Ulf Brodén AB för körning. VTG Entreprenad AB hade ingen arbetsledande ställning. VTG Entreprenad AB skulle endast se till att det fanns bemanning på deras sträckor.

Han fick kännedom om den första skadan, plogskadorna, i samband med att VTG Entreprenad AB fick ett krav ställt till sig avseende självrisk från bolaget VTG Entreprenad AB hyrde lastbilen från. Kort därpå kontaktade PEAB honom och informerade att omfattande skador hade uppstått plogarna och PEAB bad honom att redogöra för vad som hade skett. Han hade vid tidpunkten ingen kännedom om vad som föranlett skadorna.

Ulf Brodén AB hade tillsatt chaufförer på två olika fordon. Det ena fordonet var en Scania och det andra var en Volvo. Det var inga problem med Volvon förutom växellådan som havererade. Då kontaktade chauffören honom. Fordonet som det var bekymmer med var Scanian. Magnus Åhlén minns inte namnen på de som utförde uppdraget hos Ulf Brodén AB, och han vet därför inte vem av chaufförerna som kontaktade honom. Beträffande skadorna på plogutrustningen var det i första hand PEAB som kallade in Magnus Åhlén och ville ställa krav på VTG Entreprenad AB.

Magnus Åhlén var i PEAB:s verkstad för att titta på skadorna. Han diskuterade inte skadorna med Ulf Brodén mer än att han förklarade för honom att de var tvungna att reda ut vad det fanns för försäkringar. Tills det var utrett skulle VTG Entreprenad AB innehålla de sista betalningarna till Ulf Brodén AB.

Magnus Åhlén var övertygad om att skadorna skulle täckas av en försäkring och därför tog det tid innan VTG Entreprenad AB skickade ett preciserat krav till Ulf Brodén AB då han i första hand undersökte vilka försäkringar som gällde och vad respektive försäkring täckte. Det visade sig att gällande försäkring endast täckte lastbilen som fordon och inte extra utrustning kopplad till fordonet. Magnus Åhlén vände sig därefter till Ulf Brodén som utförare och bad honom undersöka vad han hade för ansvarsförsäkring i sitt bolag.

När PEAB kontaktade Magnus Åhlén meddelade PEAB att de kunde ta ansvar för skador uppkomna genom normalt slitage. PEAB skulle dock inte ansvara för de uppkomna skadorna eftersom de berodde på vårdslöshet och inte kunde anses vara normalt slitage. Magnus Åhlén tittade på skadorna och har än idag en klar bild av hur skadorna såg ut. Det var riktigt dåligt skött avseende en av lastbilarna, Scania. Det var inga problem med den andra lastbilen, som sköttes av duktiga killar.

När plogskadorna uppdagades avbröt VTG Entreprenad AB samarbetet med Ulf Brodén AB avseende aktuell lastbil. VTG Entreprenad AB hade ett avslutningssamtal med båda chaufförerna närvarande på kontoret. Magnus Åhlén talade om för dem att arbetet inte var professionellt utfört med hänsyn till de skador som uppkommit.

Lastbilarna ägs av VTG Entreprenad AB och en tredje man som har en åker. Plogutrustningen ägs av PEAB. VTG Entreprenad AB hade ett avtalat driftområde i Timrå med PEAB. I avtalet angavs att PEAB tillhandahöll plogutrustning för det fall entreprenören, VTG Entreprenad AB i detta fall, inte hade tillgång till egen plogutrustning.

I samband med att uppdraget startar på hösten åker entreprenören som har att utföra uppdraget till PEAB och blir där tilldelad den plogutrustning utföraren ska ha för uppdragets genomförande. Enligt Magnus Åhléns vetskap finns ingen rutin som följs vid utlämnande av utrustning. När uppdraget är slutfört återlämnas plogutrustningen på samma sätt till PEAB:s terminal i Timrå. Under ploguppdragets gång kan stål bytas på

utrustningen. Han vill minnas att stålet vid byte hämtas hos PEAB. Det finns vidare ett löpande underhåll som ska skötas under pågående uppdrag. Återlämning av plogar och annan utrustning sker på våren när säsongen är slut. Magnus Åhlén känner inte till att det skulle finnas något besiktningsprotokoll eller liknande. VTG Entreprenad AB:s ploguppdrag med PEAB sträckte sig över fem år. Som mest hade de sju sträckor och som minst fem sträckor att sköta vintervägshållningen på.

Magnus Åhlén började arbeta på VTG Entreprenad AB år 2015. VTG Entreprenad AB hade avtal i Sundsvall, Kramfors, Timrå och Sollefteå. Den nu aktuella gången var den enda som han blev kallad till PEAB på grund av problem med plogar. 80 procent lånar plogar från PEAB och 20 procent kör egna plogar.

Tobias Holmström: Han arbetar som mekaniker på PEAB:s verkstad i Timrå, där han är arbetsledare. Han har arbetat på PEAB sedan 2016 och jobbar mycket med just reparationer eftersom han sköter verkstadens utrustning. Tobias Holmström kommer ihåg skadorna som uppstod under vintern 2018/2019. Han minns att det tog lång tid från upptäckten av första skadan tills någon var överens om att betala.

Den första skadan, plogskadorna, upptäckte han måndag morgon när han kom till arbetet. Det var strax före jul 2018. Han minns att bilen som VTG Entreprenad AB hyrde, och som bemannades av Ulf Brodén AB, stod på hans arbete när han kom dit en måndag morgon och måste därför ha inträffat under helgen.

Vid första skadan kontaktade han Ulf Brodén och uppmanade Ulf Brodén att kontrollera vilken försäkring bolaget hade och anmäla skadan till hans försäkringsbolag. Det uppstod dock komplikationer eftersom fordonet var hyrt. Därför kontaktade han i stället VTG Entreprenad AB. Magnus Åhlén kom till verkstaden och tittade på plogen. Han sa att det inte var några bekymmer, att det skulle lösa sig och att det enbart var att laga den. Därefter drog det ut på tiden.

De uppkomna plogskadorna är inte normalt slitage. Plogas det som det ska, uppstår inte de aktuella skadorna. Plogarna är väldigt känsliga. Därtill tillkommer risken att inte upptäcka vad som göms i snö. Hinner föraren inte få in plogen i tid kan skador uppstå. En plog kan gå sönder på det sätt som skett om det finns något i snön på kanten som chauffören inte ser, såsom ett vägräcke, och kör in i det. Därför har man en försäkring när man plogar, för det kan hända saker. Det är vidare vanligt att sätta ut plogkäppar i varje ände av ett vägräcke för att undvika att köra in i ett vägräcke.

Tobias Holmström kan inte genom att titta på skadorna avgöra om det är av vårdslöshet eller av en olyckshändelse de aktuella plogskadorna orsakats genom. Han kan endast konstatera att plogutrustningen var skadad.

Nästa skada upptäcktes senare efter reparation i februari 2019. Med anledning av plogskadorna sades uppdraget upp med Ulf Brodén AB för aktuellt fordon. Njurunda Kross efterträdde Ulf Brodén AB. Njurunda Kross hämtade bilen på en verkstad i Härnösand och körde den till PEAB:s verkstad där han mötte upp dem för att lämna instruktioner inför uppdraget eftersom killarna inte tidigare kört saltbil. De upptäckte då tillsammans att störtröret var knäckt. Sedan bytte de hydralmotorn till en ny efter att Sanne hade varit hos de på verkstaden med bilen. Han var inne på OQ i Kvissleby och backade på en sandhög, det var under tiden som Njurunda Kross bemannade bilen åt VTG Entreprenad AB. Det rör sig alltså om två skador i målet. Plogskadorna och störtröret.

Utrustningen var inte skadad när den lämnades ut. När PEAB lämnade ut utrustningen var Tobias Holmström med och kopplade plogarna. Han och en kollega är alltid på plats när plogar kopplas och var det även i detta fall. I samband med utlämnande av utrustning följs en rutin där utrustningens skick kontrolleras och likaså när utrustningen lämnas tillbaka. I samband med återlämnande av utrustning upprättas även en åtgärdslista för att stämna av vad som behöver åtgärdas på plogen till nästa säsong.

Ulf Brodén: Han har arbetat med blandad verksamhet genom åren, däribland som snickare och lastbilschaufför. Han har bland annat hyrt ut sig själv till andra bolag. I dagsläget äger han egna lastbilar.

Ulf Brodén har berättat att han ringde till VTG Entreprenad AB under tidig höst för att höra om de hade något jobb åt honom. Han körde schaktgrus för VTG Entreprenad AB några gånger under hösten. VTG Entreprenad AB frågade honom sedan om han kunde ploga. VTG Entreprenad stod för plogbil om han kunde tillsätta personal.

Ulf Brodén och Magnus Åhlén, som då arbetade på VTG Entreprenad AB, kom överens om en jourersättning och en timersättning för utförandet av arbetet. Magnus Åhlén skickade ett erbjudande till Ulf Brodén på mejl. Ulf Brodén ansåg inte att den föreslagna ersättningen var skälig. De tog kontakt per telefon och kom muntligen överens om en annan ersättning.

Ulf Brodén deltog inte i någon kurs eller möte med PEAB. Han såg aldrig något avtal mellan VTG Entreprenad AB och Ulf Brodén AB.

Han kunde inte använda någon försäkring för de uppkomna skadorna eftersom det rörde sig om en skada på en bil som varken han själv eller VTG Entreprenad AB ägde. VTG Entreprenad AB hade många åkerier i sin verksamhet som hade plogat för dem i flera år. VTG Entreprenad AB borde ha kontrollerat att de som de hyrde ut lastbilarna hade en plogförsäkring på lastbilarna. Ulf Brodén kunde inte ha en försäkring eftersom han inte var ägare till plogen.

Ulf Brodén hade två chaufförer som trafikerade varje sträcka. En av lastbilarna stod hos PEAB. Personalen åkte till PEAB och hämtade bilen, ibland med plogar och ibland utan plogar beroende på typ av uppdrag. Ingen av chaufförerna återrapporterade några skador till Ulf Brodén. Han kommer inte ihåg när han först fick höra talas om att det fanns skador som påståtts ha orsakats av hans chaufförer. Han fick inte heller reda på att det fanns skador då plogarna återlämnades till terminalen.

Ulf Brodén kan inte minnas att parterna någon gång har diskuterat ansvarsförsäkring. Ulf Brodén har diskuterat andra brister med Magnus Åhlén vid ett tillfälle då en av bilarna plötsligt slutade att driva. Det var en slitageskada. Då ringde han till Magnus Åhlén direkt och frågade vad han skulle göra.

Hans chaufförer har skött plogningen själva. Han fick ingen upplysning om att något skulle ha gått sönder och han känner därför inte till händelseförloppet, eller om de fick någon ny plogutrustning i samband med första skadan på plogen som strax innan julafton eller inte. Han kommer inte ihåg när han först fick höra talas om skadorna.

Ulf Brodén vet inte om han bestred ansvar för de påstådda skadorna efter mejlen från Magnus Åhlén. Han ansåg i vart fall inte att han skulle betala för saker som han inte ägde. Att skadorna skulle ha uppkommit genom vårdslöshet såsom mekanikern menat får stå för mekanikern.

Relationen mellan Ulf Brodén och Magnus Åhlén var bra under tiden som de hade ett samarbete. Den gången som Ulf Brodén körde och det hände något med bilen så meddelade han Magnus Åhlén med en gång. Han körde dock bara bilarna någon enstaka gång.

Ulf Brodéns chaufförer upptäckte brister på bilarna (i bl.a. hydraulslang, växellåda, läckage på olja) när de skulle börja använda dem och tog då kontakt med Ulf Brodén. Ulf Brodén kontaktade i sin tur Magnus Åhlén. Ulf Brodén blev inte kontaktad av chaufförerna vid något annat tillfälle då plogarna ska ha gått sönder.

DOMSKÄL

VTG Entreprenad AB:s skadeståndsyrkande ska prövas först

Inledningsvis kan det konstateras att det är ostridigt att VTG Entreprenad AB i och för sig är betalningsskyldig för det arbete som utförts av Ulf Brodén AB uppgående till sammanlagt 75 900 kr. Om bolaget ska förpliktas att utge det beloppet till Ulf Brodén

AB beror emellertid på vad tingsrätten kommer fram till i frågan om VTG Entreprenad AB:s motfordran i genkäröålet. Tingsrätten inleder därför med att bedöma VTG Entreprenad AB:s skadeståndsfordran mot Ulf Brodén AB. Därefter prövar tingsrätten Ulf Brodén AB:s krav på VTG Entreprenad AB avseende ersättning för utfört arbete.

Parternas avtal reglerar inte rätt till ersättning för skador

Huvudregeln enligt skadeståndslagen är att den som av vårdslöshet vållar sakskada ska ersätta skadan. Bevisbördan ligger enligt huvudregeln på den skadelidande som påstår skada som därmed har att styrka omständigheter som ligger till grund för skadeståndsyrkandet. Skadeståndslagen är tillämplig även i inomobligatoriska förhållanden, med de begränsningar som följer av 1 kap. 1 §. Lagen tillämpas inte i den mån annat är särskilt föreskrivet, eller föranleds av avtal eller i övrigt följer av regler om skadestånd i avtalsförhållanden. Tingsrätten har därför inledningsvis att ta ställning till om parternas avtal reglerar rätt till ersättning för skador.

VTG Entreprenad AB har härvid i första hand gjort gällande att bolaget och Ulf Brodén AB ingått muntligt avtal med bland annat avtalsinnehåll om rätt till ersättning vid skador på utrustningen som uppkommit på grund av felaktig hantering och således inte genom normalt slitage. VTG Entreprenad AB har härvid åberopat villkor AFC.1522 i avtal mellan PEAB och VTG Entreprenad AB, som gällande mellan Ulf Brodén AB och VTG Entreprenad AB till grund för skadestånd. Enligt aktuellt villkor följer följande.

AFC.1522 Varor som tillhandahålls

Beställaren tillhandahåller:

- Plogar och sand/saltspridare för entreprenaden i de fall respektive åkare ej tillhandahåller utrustning.

Utrustningen skall årligen hämtas och avlämnas på beställarens upplagsplats. Beställaren bekostar reparation och underhåll. Besiktning av utrustningen kommer att ske årligen vid återlämnande, kostnad för eventuella skador som

uppkommit pga. felaktig hantering av
entreprenören skall ersättas av entreprenören.

- Erforderliga slitdetaljer till plogutrustningen (en bytesomgång skall alltid medföras i fordonet/enheten).
- Mätutrustning typ GPS.
- Sandnings sand, salt och saltlösning i upplag

VTG Entreprenad AB har vidare anfört att parterna varit överens om aktuellt avtalsinnehåll, även om det inte nedtecknats i något skriftligt avtal. Ulf Brodén AB har i vart fall ingått avtal med aktuellt avtalsinnehåll genom konkludent handlande genom att ha efterlevt andra delar av avtalsinnehållet i det skriftliga kontraktet som gällande mellan Ulf Brodén AB och VTG Entreprenad AB. Genom dess agerande har hela avtalsinnehållet i kontraktet mellan PEAB och VTG Entreprenad AB blivit gällande mellan Ulf Brodén AB och VTG Entreprenad AB och således även villkor AFC.1522.

Ulf Brodén AB har bestritt att avtal med aktuellt avtalsinnehåll träffats mellan parterna. Varken muntligen eller genom konkludent handlande har avtal med sådant innehåll träffats.

Beträffande påstående om avtal och avtal med ett visst avtalsinnehåll följer av praxis och doktrin att det åligger den part som gör gällande att avtal ingåtts att bevisa det. Bevisbördans placering i detta fall motiveras med att den som haft störst möjlighet och anledning att säkerställa bevisning är bevisskyldig för sina uppgifter. Det sagda medför att VTG Entreprenad AB som utgångspunkt har bevisbördan för sitt påstående om avtal i målet och att det genom bevisningen ska vara styrkt att avtal ingåtts med påstått innehåll (Ekelöf, Edelstam, Heuman, Rättegång IV, 7 uppl. s. 107ff).

I denna del har VTG Entreprenad AB åberopat förhör med den tidigare vid VTG Entreprenad AB anställde Magnus Åhlén. Av hans uppgifter framgår att VTG Entreprenad AB hade ett eget uppstartsmöte med Ulf Brodén AB, där PEAB inte deltog. Under mötet lämnades instruktioner för uppdraget om vad som skulle

genomföras. Magnus Åhlén minns inte vilka som deltog under mötet. Av Magnus Åhléns lämnade uppgifter har det inte framkommit att parterna muntligen träffat avtal med påstått avtalsinnehåll eller fört diskussioner om att avtalet skulle vara gällande mellan VTG Entreprenad AB och Ulf Brodén AB. Inte heller av de uppgifter som Ulf Brodén har lämnat i denna del tyder på att sådana diskussioner ägt rum. Frågan blir således om Ulf Brodén AB genom konkludent handlande träffat avtal med påstått avtalsinnehåll. Tingsrätten konstaterar att ingen bevisning lagts fram i denna del. Omständigheterna att Ulf Brodén AB följt vissa villkor i avtalet såsom att anmäla aktuella förare till VTG Entreprenad AB (enligt avtalet pkt. AFC.34), utföra köruppdragen och fakturera enligt avtalat timpris är inte sådana att Ulf Brodén AB genom konkludent handlande kan anses ha ingått avtal med aktuellt avtalsinnehåll om rätt till ersättning för skador. Mot denna bakgrund är det inte styrkt att avtal med påstått innehåll ingåtts mellan parterna. Det följer därför inte enligt avtal att Ulf Brodén AB har att ersätta skador som uppkommit på utrustningen som tillhandahållits bolaget för utförande av uppdraget. Inte heller i övrigt har det framkommit några omständigheter som visar att parterna träffat avtal om vad som ska gälla vid skada.

Vilka rättsregler som är tillämpliga styr valet av ansvarsnorm

Som angivits ovan är huvudregeln enligt skadeståndslagen att den som av vårdslöshet vållar sakskada ska ersätta skadan och att bevisbördan ligger på den skadelidande. Från huvudregeln om bevisbördans placering finns flera undantag. Huruvida huvudregeln eller en undantagsregel om bevisbördans placering ska vara tillämplig i ett enskilt fall är en fråga domstolen har att avgöra. Det är således inte fråga om någon sådan omständighet till grund för talan som måste åberopas av part. Det föreligger vidare inte någon åberopsbörda för part vad gäller bevisbördans placering.

I svensk rätt saknas, utanför konsumenttjänstlagens tillämpningsområde, en lag som vid avtal om utförande av tjänster reglerar parternas rättigheter och skyldigheter samt påföljder vid brott mot de förpliktelser som parterna har inom ramen för avtalet. Ledning får i stället sökas i exempelvis analogier från andra lagar, allmänna

avtalsrättsliga principer som också kan komma till uttryck i internationella principer, rättspraxis och handelsbruk.

Ulf Brodén AB har ett presumtionsansvar enligt allmänna regler

Principen om bevisbördans placering som kommer till uttryck i 32 § konsumenttjänstlagen, s.k. presumtionsansvar, kan också gälla enligt allmänna regler utanför konsumentlagstiftningens område. Presumtionsansvaret har i rättspraxis aktualiserats då någon enligt avtal eller liknande förhållande har annans egendom i sin besittning vilket motiveras främst av att den som har anförtrotts annans egendom i allmänhet har bättre möjligheter än ägaren att utreda och bevisa vad som har orsakat en skada (se tex. NJA 1999 s. 197, NJA 1989 s. 191, NJA 1978 s. 618 och NJA 1968 s. 17 samt Anders Agell, Om presumtionsansvar vid skada på omhändertagd egendom, i Festskrift till Henrik Hessler s. 18). Till skillnad från vad som gäller när konsumenttjänstlagen är tillämplig är frågan om bevisbördans placering enligt allmänna regler om presumtionsansvar dispositiv och kan således regleras i avtal (se Jan Hellner, Richard Häger och Annina H. Persson, Speciell avtalsrätt II Kontraktsrätt, Första häftet, 6 u., s. 128).

I vissa fall har presumtionsansvar inte ansetts uppkomma trots att egendom anförtrotts annan. Av rättsfallen NJA 1983 s. 617 och NJA 1999 s. 197 följer att principen om presumtionsansvar kan frångås när den egendom som omhändertas är levande djur, vilka kan anses särskilt svåra att skydda, och förhållandena är sådana att särskilda skaderisker föreligger. I litteraturen har även anförts att det kan finnas skäl för en bevislättning om skadan beror på ett tekniskt fel på den egendom som omhändertagits och ägaren har större kompetens att utreda felet (Agell, a.a., s. 26 ff).

I nu aktuellt fall är det ostridigt mellan parterna att VTG Entreprenad AB tillhandahållit fordon till Ulf Brodén AB för att sköta vinterväghållning under vintersäsongen 2018/2019. Det är vidare mellan parterna ostridigt att plog- och saltningsutrustning som kopplades till fordonen tillhandahölls av PEAB. Av vittnet Tobias Holmströms uppgifter är det utrett att utrustningen lämnas ut vid början av

säsongen och återlämnas till PEAB vid säsongens slut. Det framgår vidare av hans uppgifter att en rutin finns vid utlämnande av utrustning samt att plogarna besiktigas vid återlämnande. I samband med återlämnande upprättas även en åtgärdslista beträffande underhåll för plogar till påföljande säsong. Han och en kollega var närvarande när den aktuella utrustningen kopplades till fordonen vid utlämnandet och utrustningen var inte då skadad. Hade utrustningen varit skadad hade det upptäckts av den kontrollrutin som finns vid utlämnande av egendom. Skadorna på plogen upptäcktes strax före jul 2018. Han upptäckte plogskadorna när han kom in på måndagen och de måste således ha uppstått under helgen. Skadan på störtröret på saltspridaren upptäcktes i februari i samband med reparation. Det har av bevisningen i målet inte närmare kunnat preciseras när den andra skadan uppstod mer än att utrustningen inte var skadad vid utlämnandet. Omständigheten att Ulf Brodén AB:s chaufförer inte anmält någon skada till Ulf Brodén och att han inte haft någon kännedom om de aktuella skadorna under uppdraget föranleder inte någon annan bedömning. Mot denna bakgrund är det utrett att skadorna uppstod när egendomen var i Ulf Brodén AB:s besittning.

Det har inte varit fråga om egendom där det finns en särskild risk för skada och omständigheterna är inte heller sådana att det finns särskilda svårigheter för Ulf Brodén AB att föra bevisning kring skadornas uppkomst. Eftersom Ulf Brodén AB har haft kontroll över egendomen vid skadetillfällena måste Ulf Brodén AB således anses ha haft bäst möjlighet att utreda och bevisa vad som har orsakat uppkomna skador. Bevisbördan ska därför placeras på Ulf Brodén AB. Det finns ingen anledning till att sänka beviskravet. Således ankommer det på Ulf Brodén AB att visa att de två skadorna inte beror på försummelse av bolaget.

Under sådana förhållanden finner tingsrätten att skadestandsfrågan ska prövas utifrån ett presumtionsansvar. Detta innebär att det utgås från (presumeras) att Ulf Brodén AB varit vållande till skadorna och har att exculpera sig, dvs. visa att skadorna inte orsakats genom bolagets vållande, för att undgå skadestandsansvar.

Ulf Brodén AB har inte exculperat sig och är därför skadeståndsskyldigt

Skadorna har uppstått när Ulf Brodén AB har haft egendomen i sin besittning. Den exakta orsaken till skadorna som uppstått på utrustningen har inte kunnat klarläggas. Parterna har istället framfört olika teorier om orsaken till plogskadorna, som alla, utifrån den framlagda bevisningen, framstår som mer eller mindre sannolika. Beträffande skadan på störtröret har ingen teori om dess uppkomst lagts fram av parterna.

VTG Entreprenad AB har som den mest troliga teorin framfört att plogarna kört in i något hårt, såsom en trottoarkant eller ett vägräcke, vid användandet. Detta styrks av Tobias Holmströms vittnesmål om att de aktuella skadorna på plogarna inte orsakas av plogning utan är resultatet av att plogarna körts in i något. Det har vidare av hans uppgifter framkommit att plogutrustningen är känslig. Vid användande av sådan utrustning måste det således för en yrkesmässig användare vara underförstått att försiktighet ska iakttas vid användandet. Dessutom tillkommer den uppenbara risken att inte upptäcka vad som göms i snö, varför ytterligare försiktighet är motiverad. Tobias Holmström har även berättat om arbetssätt som är vanliga inom branschen för att undvika risk för att plogutrustning skadas. Det är t.ex. inte ovanligt att sätta ut plogkäppar i varje ände av ett vägräcke för att undvika att köra in i ett vägräcke. Det har av uppgifterna i målet inte framkommit att Ulf Brodén AB:s chaufförer tillämpat sådana riskminimerande arbetsmetoder för att undvika skador på plogutrustningen.

Ulf Brodén AB har framfört teori anfört att den skadan på störtröret som upptäcktes efter att fordonet lämnats in för reparation kan ha orsakats av Njurunda Kross, som efterträdde Ulf Brodén AB sedan arbetet avbrutits efter den första skadan. Njurunda Kross hade hämtat fordonet från en verkstad i Härnösand och transporterat fordonet med utrustning till PEAB där de skulle motta instruktioner från Tobias Holmström eftersom de inte tidigare kört saltbil. De upptäckte då tillsammans med Tobias Holmström att störtröret var knäckt. Det kan därför likväl ha varit Njurunda Kross som orsakat den andra skadan och skadan beror således inte på Ulf Brodén AB:s vållande. Tingsrätten finner inte denna teori som sannolik mot bakgrund av att Njurunda Kross

inte använt egendomen utan enbart transporterat den. Ulf Brodén AB har därmed inte visat att bolaget inte vållat skadorna på plogvinge, sidoplog och störtrör. Skadorna har inneburit en sakskada för VTG Entreprenad AB och berättigar till skadestånd.

Skadeståndet ska beräknas på det sätt som VTG Entreprenad AB har gjort gällande

Det är VTG Entreprenad AB som har bevisbördan för skadans storlek. Skadestånd för sakskada omfattar enligt 5 kap. 7 § skadeståndslagen ersättning för sakens värde eller reparationskostnad och värdeminskning. Av ingiven bevisning framgår att ÄTA-arbeten utförts beträffande tre skador. VTG Entreprenad AB har vid huvudförhandlingen endast begärt ersättning för två av skadorna. Ersättningen avser arbeten som utförts på sidovinge (45-B) och sidoplog (45-B samt störtrör på saltspridare). Av ingiven bevisning framgår att det tidigare ÄTA-arbetet har uppgått till en kostnad om 55 161 kr exklusive moms och det senare ÄTA-arbetet till 102 841 kr exklusive moms. Den totala reparationskostnad som det begärts ersättning för har således uppgått till 158 002 kr exklusive moms, d.v.s. 197 503 kr inklusive moms.

Sammanfattning

Ulf Brodén AB har inte visat att de skador som uppstått på utrustningen inte berodde på bolagets vållande. Skadorna på utrustningen utgör en skadehändelse för VTG Entreprenad AB som behövt ersätta PEAB för reparationskostnaderna. VTG Entreprenad AB är berättigad skadestånd för den sakskada bolaget vållats genom skadehändelsen. Tingsrätten har godtagit VTG Entreprenad AB:s underlag för skadornas omfattning. Det skadestånd som VTG Entreprenad AB ska tillerkännas uppgår till 197 503 kr. Från detta belopp ska Ulf Brodén AB:s fordran, som vitsordats av VTG Entreprenad AB, avseende arbete som utförts om 75 900 kr avräknas. Ulf Brodén AB:s käromål såvitt avser ersättning för utfört arbete ogillas. Utgången blir att Ulf Brodén AB ska förpliktas att till VTG Entreprenad AB betala 121 603 kr. Om sättet att beräkna ränta råder inte tvist.

Ulf Brodén AB ska ersätta VTG Entreprenad AB för dess rättegångskostnader

Ulf Brodén AB ska som tappande part ersätta VTG Entreprenad AB för dess rättegångskostnader. Det yrkade beloppet är skäligt. På beloppet utgår ränta enligt lag från dagen för domen till dess betalning sker.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-02)

Ett överklagande ställs till Hovrätten för Nedre Norrland och inges till tingsrätten senast den 11 januari 2022. Prövningstillstånd krävs i hovrätten.

Helin Talayhan

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.